



Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. liepos 15 d.*

„Sąjungos deliktinė atsakomybė – EŽŪGF ir EŽŪFKP – Sprendimas, kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš EŽŪGF ir EŽŪFKP – Komisijos grąžinama nepagrįstai gauta suma – Komisijos atsisakymas mokėti palūkanas už permoką – Pareiga mokėti palūkanas – Fiksuoto dydžio kompensacija už prarastą galimybę naudotis Komisijai nepagrįstai sumokėta suma – SESV 266 straipsnis – Pakankamai aiškus teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimas“

Byloje T-661/24

Čekijos Respublika, atstovaujama J. Vláčil, J. Očková ir J. Benešová,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą P. Rossi, J. Hradil ir M. Salyková,

atsakovę,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Kowalik-Bańczyk, teisėjai H. Cassagnabère ir T. Pavelin (pranešėja),

posėdžio sekretorius J. Čuboň, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

įvykus 2026 m. vasario 5 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: čekų.

Sprendimą

- 1 SESV 268 straipsniu grindžiamu ieškiniu Čekijos Respublika iš esmės prašo atlyginti žalą, kurią ji patyrė dėl to, kad Europos Komisija nesumokėjo palūkanų, kurios turėjo būti sumokėtos 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimu *Čekijos Respublika / Komisija* (T-509/18, EU:T:2019:876) panaikinus 2018 m. birželio 13 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2018/873 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) (OL L 152, 2018, p. 29), kuriuo jai taikyta finansinė pataisa pagal EŽŪFKP.

Ginčo aplinkybės

- 2 2018 m. birželio 13 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą 2018/873. Tame sprendime ji konstatavo, kad tam tikros Čekijos Respublikos išlaidos, finansuojamos iš EŽŪFKP, buvo patirtos pažeidžiant Europos Sąjungos teisę ir negalėjo būti finansuojamos iš EŽŪFKP dėl nustatyto nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos trūkumo. Todėl ji taikė 5 % fiksuoto dydžio finansinę pataisą, kurios suma sudarė 151 116,65 EUR (toliau – ginčijama finansinė pataisa).
- 3 2018 m. rugpjūčio 10 d. Komisija įgyvendino Įgyvendinimo sprendimą 2018/873, įskaitydama pagal finansines pataisas susigrąžintinas sumas į 2018 m. antrojo ketvirčio tarpinę išmoką.
- 4 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimu *Čekijos Respublika / Komisija* (T-509/18, EU:T:2019:876) Bendrasis Teismas patenkino Čekijos Respublikos ieškinį dėl Įgyvendinimo sprendimo 2018/873 ir panaikino minėtą sprendimą tiek, kiek juo atsisakyta Sąjungos lėšomis iš EŽŪFKP finansuoti 2016 m. Čekijos Respublikos atliktus mokėjimus, kurių suma sudarė 151 116,65 EUR.
- 5 2020 m. birželio 16 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2020/859 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš EŽŪGF ir EŽŪFKP (OL L 195, 2020, p. 59), kuriuo patvirtino, kad pagal 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Čekijos Respublika / Komisija* (T-509/18, EU:T:2019:876) turi būti grąžinta 151 116,65 EUR suma be palūkanų.
- 6 2020 m. spalio 27 d. Komisija grąžino Čekijos Respublikai 151 116,65 EUR sumą.
- 7 2024 m. lapkričio 26 d. raštu Čekijos Respublika paprašė Komisijos sumokėti jai palūkanas už laikotarpį nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d., kai buvo pritaikyta ginčijama finansinė pataisa, iki 2020 m. spalio 27 d., kai Komisija grąžino sumas, kurioms taikyta ši finansinė pataisa. Palūkanos, kurias sumokėti reikalavo Čekijos Respublika, sudarė ne mažiau kaip 11 722,93 EUR ir buvo apskaičiuotos 151 116,65 EUR sumai, kurią jai grąžino Komisija, pritaikius 3,5 % palūkanų normą. Prašoma palūkanų norma atitiko Europos Centrinio Banko (ECB) pagrindinėms refinansavimo operacijoms nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. iki 2020 m. spalio 27 d. taikytą palūkanų normą, padidintą 3,5 procentinio punkto.

Šalių reikalavimai

8 Čekijos Respublika Bendrojo Teismo iš esmės prašo:

- priteisti iš Komisijos 11 722,93 EUR kompensaciją už žalą, kurią ji patyrė dėl to, kad Komisija atsisakė sumokėti jai palūkanas nuo 151 116,65 EUR sumos už laikotarpį nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. iki 2020 m. spalio 27 d.,
- įpareigoti Komisiją mokėti delspinigius už šią kompensaciją, skaičiuojamus nuo sprendimo šioje byloje paskelbimo dienos iki visiško sumokėjimo, taikant palūkanų normą, kurią ECB taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintą 3,5 procentinio punkto, ir
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

9 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- nepatenkinus šio reikalavimo, jeigu Bendrasis Teismas nuspręstų, kad šiuo atveju įvykdytos jos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygos, taikyti kompensacinių palūkanų normą, numatytą 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018, p. 1), 109 straipsnyje,
- priteisti iš Čekijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygų įvykdymo

- 10 Grįsdama ieškinį dėl žalos atlyginimo Čekijos Respublika iš esmės remiasi 2024 m. birželio 11 d. Sprendimu *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488) ir teigia, kad pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą reikalaujama, kad panaikinus Komisijos sprendimą, kuriuo taikyta finansinė pataisa pagal EŽŪFKP, valstybei narei grąžinama pataisos suma su palūkanomis. Čekijos Respublikos teigimu, palūkanų mokėjimas yra priemonė, būtina įvykdyti sprendimą, kuriuo panaikintas sprendimas dėl finansinės pataisos, ir skirta fiksuoto dydžio kompensacija atlyginti prarastą galimybę naudotis sumomis, kurioms taikyta finansinė pataisa. Ji teigia, kad palūkanos turi būti mokamos už visą laikotarpį nuo nepagrįsto mokėjimo dienos iki jo grąžinimo valstybei narei.
- 11 Čekijos Respublika tvirtina, kad Komisijos atsisakymas mokėti palūkanas yra pakankamai aiškus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimas, dėl kurio gali kilti Sąjungos deliktinė atsakomybė.

- 12 Atsakydama į Komisijos argumentus Čekijos Respublika iš esmės teigia, kad sprendimas dėl finansinės pataisos taikymo atima iš valstybės narės galimybę naudotis sumomis, kurioms taikoma minėta pataisa, ir priduria, kad dėl tokios pataisos nefinansuotų išlaidų padengimas turi būti kompensuojamas iš pačios valstybės narės biudžeto.
- 13 Konkrečiai kalbant, Čekijos Respublika nurodo, kad klaidinga manyti, jog sumos, kurias Komisija suteikė kaip išankstinį finansavimą, leido kompensuoti negalėjamą pasinaudoti sumomis, kurios buvo grąžintos Komisijai priėmus sprendimą, kuriuo pritaikyta finansinė pataisa. Šiuo klausimu ji pabrėžia, kad finansinės pataisos tikslas yra būtent nefinansuoti tam tikrų išlaidų Sąjungos lėšomis. Taigi, kol Komisijos sprendimas, kuriuo taikyta tokia finansinė pataisa, nėra panaikintas, valstybė narė negali pasinaudoti jokių Sąjungos finansavimu nefinansuojamoms išlaidoms padengti.
- 14 Čekijos Respublika priduria, kad kai Komisija nusprendžia Sąjungos lėšomis nefinansuoti tam tikrų sumų, praktiškai valstybė narė privalo padengti šį trūkumą iš savo biudžeto. Ji nurodo, kad šiuo atveju nefinansuojamos sumos jau buvo sumokėtos ūkininkams ir atitinkami paramos gavėjai neturėjo jų kompensuoti.
- 15 Be to, aplinkybė, kad sprendimui dėl finansinės pataisos taikomas Komisijos ir valstybės narės pasidalijamojo valdymo principas, neturi reikšmės. Palūkanos galėtų būti mokamos, jei sprendimas taikyti finansines pataisas būtų oficialus Komisijos aktas, kuriuo ji turėtų teisę įpareigoti valstybę narę grąžinti tam tikras lėšas.
- 16 Čekijos Respublika nurodo, kad taip pat įvykdytos sąlygos, susijusios su žalos ir priežastinio ryšio buvimu. Ji teigia, kad patirta žala atsirado nesumokėjus palūkanų už visą laikotarpį nuo nepagrįstai gautos sumos sumokėjimo iki jos grąžinimo.
- 17 Komisija ginčija Čekijos Respublikos argumentus.

Pirminės pastabos

- 18 Pagal Sutartyse numatytą teisminės kontrolės sistemą iš SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos kylanti pareiga gali būti įgyvendinta pareiškiant SESV 263 straipsnyje nurodytą ieškinį dėl panaikinimo arba SESV 265 straipsnyje numatytą ieškinį dėl neveikimo; asmuo taip pat gali kreiptis į Sąjungos teismą su ieškiniu dėl deliktinės atsakomybės pagal SESV 268 straipsnį ir 340 straipsnio antrą pastraipą (žr. 2022 m. gruodžio 22 d. Nutarties *British Airways / Komisija*, T-480/21, nepaskelbta Rink., EU:T:2022:863, 37 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 19 SESV 340 straipsnio antroje pastraipoje numatyta, kad deliktinės atsakomybės atveju Sąjunga pagal bendrus valstybių narių įstatymams būdingus principus atlygina bet kokią žalą, kurią eidami savo pareigas padaro jos institucijos ar jų tarnautojai.
- 20 Pagal suformuotą jurisprudenciją Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimas siejamas su trijų sąlygų įvykdymu, t. y. padarytas pakankamai aiškus teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimas, padaryta reali žala ir egzistuoja priežastinis ryšys tarp subjektui, kuris atliko veiksmus, tenkančios pareigos pažeidimo ir nukentėjusių asmenų patirtos žalos (žr. 2019 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *HTTS / Taryba*, C-123/18 P, EU:C:2019:694, 32 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 21 Jei viena iš šio sprendimo 20 punkte nurodytų sąlygų neįvykdyta, turi būti atmestas visas ieškinys ir nereikia nagrinėti kitų Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygų. Be to, Sąjungos teismas neprivalo nagrinėti šių sąlygų tam tikra nustatyta tvarka (žr. 2019 m. rugsėjo 5 d. Sprendimo *Europos Sąjunga / Guardian Europe ir Guardian Europe / Europos Sąjunga*, C-447/17 P ir C-479/17 P, EU:C:2019:672, 148 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

Dėl pakankamai aiškaus pažeidimo buvimo

- 22 Iš SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos matyti, kad institucija, kurios aktas buvo paskelbtas negaliojančiu, privalo imtis priemonių, būtinų sprendimui, kuriuo šis aktas buvo panaikintas *ex tunc*, įvykdyti (2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom*, C-221/22 P, EU:C:2024:488, 51 punktas).
- 23 Pareiga pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą imtis priemonių, būtinų nustatytų pažeidimų pasekmės panaikinti tuo atveju, kai aktas jau buvo įvykdytas, gali apimti pareigą atkurti tokią ieškovo padėtį, kokia ji buvo iki šio akto priėmimo (2001 m. spalio 10 d. Sprendimo *Corus UK / Komisija*, T-171/99, EU:T:2001:249, 50 punktas).
- 24 Kaip matyti iš 2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488) 52 punkto ir jame nurodytos jurisprudencijos, palūkanų mokėjimas yra sprendimo dėl panaikinimo įvykdymo priemonė, kurios turi imtis Komisija, kaip tai suprantama pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, nes ja siekiama suteikti fiksuoto dydžio kompensaciją už prarastą galimybę naudotis grąžintina suma.
- 25 Be to, pareiga grąžinti pinigų sumas, kurias nacionalinė valdžios institucija, ar Sąjungos institucija, įstaiga ar organas gavo pažeidžiant Sąjungos teisę, ir pridėti palūkanas, skaičiuojamas už visą laikotarpį nuo šių pinigų sumų sumokėjimo iki jų grąžinimo dienos, yra bendrojo nepagrįstai sumokėtų sumų grąžinimo principo išraiška (2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom*, C-221/22 P, EU:C:2024:488, 56 punktas).
- 26 Kaip matyti iš 2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488) 62 punkto ir 2021 m. sausio 20 d. Sprendimo *Komisija / Printeos* (C-301/19 P, EU:C:2021:39) 103 ir 104 punktų, kai Sąjungos institucija, įstaiga ar organas pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą privalo grąžinti konkrečią pinigų sumą kartu su palūkanomis, ji neturi jokios diskrecijos nuspręsti, ar mokėti šias palūkanas, todėl paprasto Sąjungos teisės pažeidimo, pasireiškiančio atsisakymu jas sumokėti, pakanka, kad būtų konstatuotas pakankamai aiškus šios teisės pažeidimas, galintis užtraukti Sąjungos deliktinę atsakomybę.
- 27 Galiausiai palūkanos, kurios pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą turi būti mokamos siekiant kompensuoti prarastą galimybę naudotis sumomis, yra „fiksuotos“, todėl Sąjungos institucija, įstaiga ar organas negali išvengti šios pareigos motyvuodama tuo, kad ieškovas nepakankamai įrodė žalos buvimą (2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom*, C-221/22 P, EU:C:2024:488, 62 punktas).
- 28 Nagrinėjamu atveju 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimu *Čekijos Respublika / Komisija* (T-509/18, EU:T:2019:876) Bendrasis Teismas panaikino Įgyvendinimo sprendimą 2018/873, kuriuo Komisija, remdamasi 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB)

Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013, p. 549), 52 straipsnio 1 dalimi, taikė ginčijamą finansinę pataisą, dėl kurios Čekijos Respublikai iš EŽŪFKP nefinansuota 151 116,65 EUR suma.

- 29 Pirmiausia reikia išnagrinėti teisinį pagrindą, kuriuo remiantis pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį buvo taikyta finansinė pataisa, paskui išnagrinėti, ar panaikinus sprendimą, kuriuo taikyta ginčijama finansinė pataisa, Komisija turėjo pareigą sumokėti palūkanas Čekijos Respublikai.

– Dėl teisinio pagrindo, kuriuo remiantis pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalį buvo taikyta finansinė pataisa

- 30 Pirma, reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 1306/2013 3 straipsnio 2 dalį EŽŪFKP finansuojamas iš Sąjungos bendrojo biudžeto. Kaip nustatyta to reglamento 5 straipsnyje, EŽŪFKP lėšomis finansuojamas Sąjungos finansinis įnašas remiant kaimo plėtros programas, skiriamas pagal Sąjungos teisę dėl paramos kaimo plėtrai.
- 31 Antra, reikia pabrėžti, kad pagal Reglamento Nr. 1306/2013 5 straipsnį ir 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013, p. 320), 4 straipsnio 7 dalį EŽŪFKP įgyvendinamas vadovaujantis valstybių narių ir Sąjungos pasidalijamojo valdymo principu. Remiantis SESV 317 straipsniu, pagal pasidalijamojo valdymo principą Komisija vykdo biudžetą bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, savo pačios atsakomybe ir neperžengdama nustatytų asignavimų ribų. Siekdamas užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami pagal patikimo finansų valdymo principus, valstybės narės bendradarbiauja su Komisija.
- 32 Reglamento 2018/1046 63 straipsnio 1 dalyje šiuo klausimu nurodyta, kad, kai Komisija vykdo biudžetą taikydama pasidalijamąjį valdymą, su biudžeto vykdymu susijusios užduotys deleguojamos valstybėms narėms.
- 33 Kaip matyti iš 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013, p. 487), 6–10 straipsnių, valstybės narės vykdo EŽŪFKP biudžetą pagal kaimo plėtros programas, kurias kiekviena valstybė narė teikia Komisijai patvirtinti.
- 34 Įgyvendinant šias kaimo plėtros programas pagal Reglamento Nr. 1305/2013 49 straipsnį iš EŽŪFKP finansuojamų veiksmų atranka vykdoma valstybių narių lygmeniu. Reglamento Nr. 1306/2013 7 straipsnyje taip pat numatyta, kad EŽŪFKP išlaidų valdymas ir kontrolė, įskaitant tų išlaidų apmokėjimą, vykdomi valstybių narių lygmeniu. Konkrečiai kalbant, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1306/2013 7 straipsnio 1 dalies, 36 straipsnio 1 ir 2 dalių ir 2014 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 908/2014, kuriuo nustatomos Reglamento Nr. 1306/2013 taikymo taisyklės, susijusios su mokėjimo agentūromis ir kitomis įstaigomis, finansų valdymu, sąskaitų patvirtinimu, patikrų taisyklėmis, užstatais ir skaidrumu (OL L 255, 2014, p. 59), 22 straipsnio, mokėjimus gavėjams atlieka valstybės narės, o vėliau kas ketvirtį Komisija juos kompensuoja remdamasi išlaidų ataskaita.

- 35 Galiausiai reikia pabrėžti, kad pagal Reglamento Nr. 1306/2013 34 straipsnį asignavimai, būtini EŽŪFKP išlaidoms finansuoti, valstybėms narėms skiriami išankstinio finansavimo, tarpinių išmokų ir likučio išmokėjimo forma.
- 36 Visų pirma pažymėtina, kad pagal Reglamento Nr. 1306/2013 35 straipsnio 1 dalį ir Reglamento Nr. 1303/2013 81 straipsnio 1 dalį patvirtinus kaimo plėtros programą Komisija išmoka pradinį išankstinį finansavimą už visą programos laikotarpį. Pagal Reglamento Nr. 1306/2013 35 straipsnio 3 dalį palūkanos nuo išankstinio finansavimo sumos yra skiriamos atitinkamai kaimo plėtros programai ir išskaičiuojamos iš galutinėje išlaidų deklaracijoje nurodytos viešųjų išlaidų sumos užbaigiant programą. Be to, pagal Reglamento Nr. 1306/2013 35 straipsnio 4 dalį išankstinio finansavimo suma patvirtinama prieš pasibaigiant kaimo plėtros programai.
- 37 Reglamento Nr. 1303/2013 81 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pradinis išankstinis finansavimas naudojamas tik mokėjimams paramos gavėjams įgyvendinant programą. Jis nedelsiant suteikiamas atsakingai institucijai, kad ši galėtų jį naudoti tam tikslui.
- 38 Kaip matyti iš Reglamento Nr. 1303/2013 70 konstatuojamosios dalies ir Reglamento Nr. 1306/2013 25 konstatuojamosios dalies, išankstinio finansavimo suma mokama valstybėms narėms būtent tam, kad jos galėtų naudotis Sąjungos lėšomis nuo kaimo plėtros programos įgyvendinimo pradžios. Išankstinio finansavimo nustatymo tikslas – užtikrinti nuolatinį lėšų srautą, kad išmokos paramos gavėjams būtų mokamos laiku.
- 39 Paskui pabrėžtina, kad tarpinės išmokos mokamos kas ketvirtį pagal Reglamento Nr. 1306/2013 36 straipsnį, kompensuojant valstybės narės mokėjimo agentūrų faktiškai patirtas išlaidas iš EŽŪFKP.
- 40 Galiausiai Reglamento Nr. 1306/2013 37 straipsnyje numatyta, kad likutis išmokamas užbaigiant programą.
- 41 Trečia, Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jei išlaidų iš EŽŪFKP buvo patirta nesilaikant Sąjungos teisės, Komisija taiko finansines pataisas priimdama įgyvendinimo aktus ir nustato juose sumas, kurioms neskiriamas Sąjungos finansavimas. Pagal Reglamento Nr. 1303/2013 85 straipsnio 1 dalį, kai Komisija taiko finansinę pataisą, ji panaikina visą Sąjungos įnašą kaimo plėtros programai arba jo dalį ir susigrąžina lėšas iš valstybės narės, kad Sąjungos lėšomis nebūtų finansuojamos išlaidos, kuriomis pažeidžiama taikytina teisė.
- 42 Pagal Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 8 dalies antrą pastraipą, kai sprendimas, kuriuo taikoma finansinė pataisa, priimamas pagal Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį, Sąjungos finansavimas sumažinamas Komisijai tas sumas išskaičiavus iš išmokos, su kuria susijusią išlaidų deklaraciją valstybė narė pateikė po minėto sprendimo priėmimo.
- 43 Be to, reikia pažymėti ir tai, kad pagal Reglamento Nr. 1306/2013 54 straipsnį valstybės narės privalo, išskyrus šiame straipsnyje numatytas išimtis, reikalauti, kad paramos gavėjai susigrąžintų dėl pažeidimų ar aplaidumo nepagrįstai išmokėtas sumas. Remiantis minėto reglamento 56 straipsniu, anuliuotos ir susigrąžintos Sąjungos finansavimo iš EŽŪFKP sumos ir su jomis susijusios palūkanos vėl priskiriamos atitinkamai programai. Tačiau anuliuotas ar susigrąžintas Sąjungos lėšas valstybės narės gali dar kartą panaudoti tik toje pačioje kaimo plėtros programoje

numatytam veiksmui ir su sąlyga, kad šios lėšos nėra vėl skiriamos veiksmams, dėl kurių buvo vykdomas finansinis patikslinimas. Jei kaimo plėtros programos vykdymas baigtas, valstybė narė susigrąžintas sumas grąžina į Sąjungos biudžetą.

– *Dėl pareigos finansinę pataisą grąžinti kartu su palūkanomis*

- 44 Būtent atsižvelgiant į šio sprendimo 30–43 punktuose nurodytą teisinį pagrindą reikia išnagrinėti, ar, kaip teigia Čekijos Respublika, automatiška ir besąlyginė pareiga mokėti palūkanas pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, kylanti iš šio sprendimo 23–27 punktuose nurodytos jurisprudencijos, tenka Komisijai konkrečiu atveju, kai panaikinamas sprendimas, kuriuo taikyta finansinė pataisa pagal EŽŪFKP.
- 45 Pirma, reikia pažymėti, kad pareiga mokėti palūkanas, kaip nustatyta šio sprendimo 23–27 punktuose nurodytoje jurisprudencijoje ir, be kita ko, 2024 m. birželio 11 d. Sprendime *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488), buvo nustatyta kitokiomis aplinkybėmis nei nagrinėjamoje byloje, kai suma buvo nepagrįstai gauta iš asmens. Kaip matyti iš 2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488) 53–56 punktų, jurisprudencijoje nustatyta pareiga grąžinti sumą kartu su palūkanomis susijusi su situacija, kai „asmuo“ nepagrįstai sumoka sumą kaip baudą, sankciją, periodinę baudą, mokestį, rinkliavą ar kitą mokėjimą Sąjungos institucijai ar valstybės narės valdžios institucijoms. Taigi šie argumentai susiję su asmens teise gauti palūkanas, kuriomis siekiama kompensuoti negalėjimą naudotis administracijos nepagrįstai gauta suma.
- 46 Kaip matyti iš to, kas išdėstyta šio sprendimo 30–34 punktuose, pagal pasidalijamojo valdymo principą EŽŪFKP skirto Sąjungos biudžeto vykdymas ir šio Sąjungos fondo įgyvendinimas pavedami valstybėms narėms, todėl jų negalima prilyginti asmenims.
- 47 Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 30–34 punktuose išdėstytų argumentų, valstybės narės nėra EŽŪFKP išlaidų gavėjos. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybės narės yra atsakingos už Sąjungos lėšų valdymą ir įgyvendinimą. Todėl, kaip teisingai teigia Komisija, kai valstybė narė turi grąžinti sumas kaip finansinę pataisą, ji grąžina Sąjungos lėšas, jai suteiktas EŽŪFKP valdyti.
- 48 Taigi, atsižvelgiant į šiuos veiksnius, reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei teigia Čekijos Respublika, šioje byloje susiklosčiusi situacija skiriasi nuo 2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488) 53–56 punktuose nurodytų situacijų. Juose išdėstytais argumentais neatsižvelgiama nei į valstybių narių ir Komisijos santykių pobūdį, nei į pasidalijamojo valdymo ypatumus, nei į aplinkybę, kad valstybės narės Sąjungos lėšas skiria deleguotuoju pagrindu. Todėl šie argumentai nėra tiesiogiai taikomi sprendimo, kuriuo valstybei narei taikoma finansinė pataisa, panaikinimo atveju.
- 49 Antra, reikia pažymėti, kad pareigos mokėti palūkanas automatiškumas ir besąlygiškumas, kaip nustatyta šio sprendimo 24–27 punktuose nurodytoje jurisprudencijoje, netiesiogiai, bet neišvengiamai grindžiamas prielaida, kad panaikinus sprendimą, kuriuo įpareigojama sumokėti institucijai, šio sprendimo adresatas patiria realią ir tikrą žalą dėl to, kad neteko galimybės naudotis jam grąžintina suma.
- 50 Kaip matyti iš to, kas išdėstyta šio sprendimo 35–43 punktuose, finansinė pataisa, kaip antai ginčijama finansinė pataisa, yra sudėtinė visų finansinių srautų, apimančių visą kaimo plėtros programos įgyvendinimo laikotarpį, dalis. Skirtingai nuo 2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488) 52, 55 ir 56 punktuose nurodytų

situacijų, šiomis aplinkybėmis neaišku, ar sprendimo dėl finansinės pataisos panaikinimas automatiškai reiškia, kad valstybė narė netenka galimybės naudotis suma, kuriai taikoma finansinė pataisa.

- 51 Pirma, kaip matyti iš šio sprendimo 35 ir 38 punktų, valstybės narės gali pasinaudoti išankstiniu finansavimu EŽŪFKP išlaidoms padengti, įskaitant tas, kurioms vėliau taikoma finansinė pataisa. Todėl valstybės narės iš esmės neprivalo sutelkti savo finansinių išteklių EŽŪFKP išlaidoms padengti.
- 52 Kaip rašytinėse pastabose nurodė Komisija, papildomų asignavimų suteikimas valstybei narei per tarpines išmokas leidžia papildyti pinigų atsargas, kurias iš pradžių sudarė sumokėta išankstinio finansavimo suma. Tai reiškia, kad iš pradžių kaip išankstinis finansavimas sumokėta suma, panaudojant Sąjungos skirtas lėšas, gali būti panaudota finansuoti naujas valstybės narės patirtas EŽŪFKP išlaidas, iš esmės nereikalauiant, kad valstybė narė faktiškai sutelktų savo finansinius išteklius šioms išlaidoms padengti.
- 53 Antra, finansinė pataisa nebūtinai reiškia, kad valstybė narė turi atlikti mokėjimą Komisijai tiesiogiai iš savo nacionalinių išteklių. Kaip nurodyta šio sprendimo 42 punkte, pagal Reglamento Nr. 908/2014 34 straipsnio 8 dalies antrą pastraipą finansinės pataisos suma išskaičiuojama iš tarpinių išmokų arba iš likučio, Komisijos mokamų kompensuojant kitas valstybės narės pagal kaimo plėtros programą patirtas išlaidas.
- 54 Taigi, kai finansinės pataisos suma išskaičiuojama iš tarpinės išmokos sumos, pinigų atsargos, kurias iš pradžių sudarė išankstinis finansavimas, kuriomis valstybė narė faktiškai disponuoja būsimoms EŽŪFKP išlaidoms finansuoti, sumažinamos minėtos pataisos suma.
- 55 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad vien išankstinio finansavimo sumos, faktiškai skirtos EŽŪFKP išlaidoms finansuoti, sumažėjimas savaime negali būti prilygintas valstybės narės galimybės naudoti dalį savo nacionalinių išteklių netekimui.
- 56 Viena vertus, kaip per teismo posėdį patvirtino Komisija ir Čekijos Respublika, iš Reglamento Nr. 1306/2013 35 straipsnio 3 dalies matyti, kad išankstinio finansavimo suma nėra skirta palūkanoms valstybių narių naudai gauti. Kita vertus, pagal Reglamento Nr. 1306/2013 35 straipsnio 4 dalį išankstinio finansavimo suma bet kuriuo atveju patvirtinama prieš pasibaigiant kaimo plėtros programai. Pagal šią patvirtinimo procedūrą valstybės narės deklaruotos išlaidos įskaitomos į išankstinio finansavimo sumą, o ne grąžinamos atliekant tarpinę išmoką arba išmokant likutį. Tik užbaigus programą Komisija susigrąžina išankstinio finansavimo likutį iš valstybės narės, jeigu išankstinio finansavimo suma neišnaudojama.
- 57 Trečia, kaip nurodyta šio sprendimo 43 punkte, valstybės narės iš principo privalo reikalauti, kad paramos gavėjai susigrąžintų nepagrįstai išmokėtas sumas, jei būta pačių paramos gavėjų pažeidimų ar aplaidumo. Tais atvejais, kai valstybė narė susigrąžina iš paramos gavėjo sumas, kurioms Komisija taikė finansinę pataisą valstybei narei, dėl finansinės pataisos taikymo bet kuriuo atveju valstybė narė negali netekti galimybės naudoti dalies savo nacionalinių finansinių išteklių.

- 58 Taigi, atsižvelgiant į tai, kad nėra užtikrintumo dėl finansinės pataisos poveikio valstybės narės nacionaliniams ištekliams, iš 2024 m. birželio 11 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Telekom* (C-221/22 P, EU:C:2024:488) negalima daryti išvados, kad Komisija turi tame sprendime nustatytą principinę, absoliučią ir besąlyginę pareigą automatiškai mokėti palūkanas, vykdydama teismo sprendimą, panaikinantį sprendimą, kuriuo taikyta finansinė pataisa pagal EŽŪFKP.
- 59 Tokios išvados nepaneigia Čekijos Respublikos argumentai.
- 60 Iš tiesų, priešingai, nei teigia Čekijos Respublika, aplinkybė, kad yra pavienių atvejų, kai Komisija pati grąžino finansines pataisas atitinkančias sumas kartu su palūkanomis, neįrodo, kad tokia pareiga automatiškai ir besąlygiškai tenka Komisijai pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, kai panaikinamas sprendimas, kuriuo taikyta finansinė pataisa.
- 61 Be to, priešingai, nei teigia Čekijos Respublika, aplinkybės, kad sprendimas, kuriuo taikoma finansinė pataisa, yra privalomas atitinkamai valstybei narei, nepakanka, kad būtų galima manyti, jog panaikinus tokį sprendimą turi būti mokamos palūkanos. Pritarus tokiems argumentams nebūtų atsižvelgiama į tai, kad palūkanos turi būti mokamos pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą tik tiek, kiek jomis siekiama kompensuoti prarastą galimybę naudotis grąžintina suma.
- *Dėl pareigos mokėti palūkanas nebuvimo nagrinėjamu atveju*
- 62 Nagrinėjamu atveju Čekijos Respublika teigia: kadangi mokėjimai jau buvo atlikti gavėjams ir negalėjo būti susigrąžinti pritaikius ginčijamą finansinę pataisą, dėl šios pataisos Čekijos Respublika neteko galimybės naudotis atitinkama suma.
- 63 Vis dėlto, pirma, neginčijama, kad 2015 ir 2016 m. Čekijos Respublikai buvo suteiktas 69 170 219,88 EUR išankstinis finansavimas.
- 64 Be to, kaip teigia Komisija, kiekvieną kartą, kai Čekijos Respublikai tarpinių išmokų forma buvo kompensuotos pagal EŽŪFKP patirtos išlaidos, pinigų atsargos, kurias iš pradžių sudarė išankstinis finansavimas, būdavo papildomos ir vėl tapdavo prieinamos finansuoti naujas šios valstybės narės patirtas EŽŪFKP išlaidas, todėl Čekijos Respublika neįrodė, kad buvo priversta faktiškai sutelkti savo nacionalinius išteklius minėtoms išlaidoms padengti.
- 65 Antra, kaip matyti iš ieškinio A.1 priedo, ginčijama finansinė pataisa buvo išskaičiuota iš tarpinės išmokos, pervestos Čekijos Respublikai už kaimo plėtros programos įgyvendinimą už 2018 m. antrąjį ketvirtį. Taigi ginčijama finansinė pataisa nereikalavo, kad Čekijos Respublika mokėtų Komisijai iš nuosavų finansinių išteklių.
- 66 Trečia, reikia pažymėti, kad Komisijos Čekijos Respublikai suteikta išankstinio finansavimo suma, sumažinta ginčijamos finansinės pataisos suma, iš esmės buvo prieinama laikotarpiu nuo 2018 m. rugpjūčio 10 d. iki 2020 m. spalio 27 d., per kurį buvo taikoma minėta finansinė pataisa. Neginčijama, kad šiuo atveju Reglamento Nr. 1306/2013 35 straipsnio 4 dalyje numatyta išankstinio finansavimo patvirtinimo procedūra buvo pradėta tik 2023 m.
- 67 Ketvirta, Čekijos Respublika nepateikė (įskaitant savo atsakymuose į taikant proceso organizavimo priemonę Bendrojo Teismo pateiktus klausimus ir per teismo posėdį) jokių įrodymų, leidžiančių manyti, kad išankstinio finansavimo nebuvo arba kad jis buvo nepakankamas, nei jokių kitų įrodymų, kad ji iš tikrųjų turėjo sutelkti savo nacionalinius išteklius, kad kompensuotų išlaidas, laikinai pripažintas neatitinkančiomis reikalavimų pagal ginčijamą finansinę pataisą.

- 68 Pirma, įrodymai, kuriuos Čekijos Respublika pateikė grįsdama ieškinį, t. y. 2018 m. antrojo ketvirčio tarpinės išmokos ataskaita, atitinkamas 2018 m. rugpjūčio 10 d. Žemės ūkio ministerijos sąskaitos išrašas, taip pat 2020 m. spalio 27 d. Žemės ūkio ministerijos sąskaitos išrašas, neleidžia įrodyti, kad Čekijos Respublikos nacionaliniai ištekliai iš tikrųjų buvo sutelkti. Tuose dokumentuose nurodoma tik Komisijos išmokėta kompensacija atliekant 2018 m. antrojo ketvirčio tarpinę išmoką, taip pat ginčijamos finansinės pataisos sumos grąžinimas 2020 m.
- 69 Antra, Čekijos Respublika E.1 ir E.2 prieduose pateikė du apskaitos dokumentus. Iš tų dviejų dokumentų matyti, kad ginčijamos finansinės pataisos suma Čekijos žemės ūkio ministerijos sąskaitose buvo paeiliui nurodyta kaip „išleista suma, sumažėjusios pajamos“, o vėliau kaip „gauta suma, padidėjusios pajamos“. Vis dėlto sumos, atitinkančios ginčijamą finansinę pataisą, įtraukimas į apskaitą Žemės ūkio ministerijos sąskaitose negali būti aiškinamas taip, kad minėta finansinė pataisa buvo finansuojama iš Čekijos Respublikos nacionalinių išteklių. Šie apskaitos dokumentai savaime neleidžia įrodyti, kad Čekijos Respublika iš tikrųjų turėjo sutelkti savo nuosavus išteklius, kad kompensuotų dėl ginčijamos finansinės pataisos, kuri vėliau buvo panaikinta, laikinai sumažėjusias turimas lėšas.
- 70 Be to, Čekijos Respublika tvirtina, kad praktiškai ji nenaudoja išankstinio finansavimo lėšų, todėl privalo finansinės pataisos sumą padengti iš savo nacionalinių išteklių. Vis dėlto reikia konstatuoti: kadangi, nesant priešingų įrodymų, jos turimo išankstinio finansavimo lėšų visada pakako EŽŪFKP išlaidoms, kurias ji patyrė atitinkamu laikotarpiu, padengti, tai, kad nebuvo pasinaudota išankstiniu finansavimu, buvo tik Čekijos Respublikos pasirinkimas. Todėl ji negali teigti, kad turėjo padengti ginčijamos finansinės pataisos sumą iš savo nacionalinių išteklių.
- 71 Pirma išdėstytų išvadų nepaneigia Čekijos Respublikos argumentas, kad pagal Reglamento Nr. 1303/2013 85 straipsnį ir Reglamento Nr. 1306/2013 52 straipsnį bei 81 straipsnio 2 dalį draudžiama naudoti išankstinį finansavimą ginčijamai finansinei pataisai finansuoti.
- 72 Iš tiesų, reikia apsispręsti ne tai, kad ginčijama finansinė pataisa yra tiesiogiai finansuojama iš sumos, suteiktos kaip išankstinis finansavimas, o tai, kad Čekijos Respublika iš tikrųjų neprivalėjo iš savo nacionalinių išteklių kompensuoti jai suteiktų lėšų sumažėjimo, kurį lėmė minėta finansinė pataisa. Kadangi ginčijamos finansinės pataisos suma buvo mažesnė už Čekijos Respublikai suteikto išankstinio finansavimo likutį, tai nesudarė šiai valstybei narei kliūčių panaudoti likusią išankstinio finansavimo sumą, kurią buvo galima panaudoti kitoms EŽŪFKP išlaidoms finansuoti. Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 69 punkto, Čekijos Respublika neįrodė, kad turėjo panaudoti savo nuosavus išteklius finansinei pataisai kompensuoti, kol ši bus panaikinta ir galiausiai grąžinta. Dar daugiau, priešingai, nei teigia Čekijos Respublika, šio sprendimo 71 punkte nurodytos nuostatos nepaneigia aplinkybės, kad išankstinis finansavimas iš pradžių galėjo būti panaudotas EŽŪFKP išlaidoms finansuoti prieš joms pritaikant ginčijamą finansinę pataisą.
- 73 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, ir nepaisant to, kad iš paramos gavėjų nebuvo susigrąžinta sumų, kurioms taikyta ginčijama finansinė pataisa, negalima konstatuoti, kad dėl ginčijamos finansinės pataisos Čekijos Respublika iš tikrųjų turėjo sutelkti nacionalinius išteklius ar juo labiau kad ši valstybė narė negalėjo naudotis šią finansinę pataisą atitinkančia suma.
- 74 Taigi palūkanų mokėjimas nebuvo įvykdymo priemonė, kurios Komisija turėjo imtis priėmus 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Čekijos Respublika / Komisija* (T-509/18, EU:T:2019:876), laikydamosi pareigų pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą.

- 75 Šiomis aplinkybėmis, kadangi nagrinėjamu atveju nėra pareigos mokėti palūkanas, Komisija nepadarė pakankamai aiškaus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimo, dėl kurio galėtų kilti Sąjungos deliktinė atsakomybė, kai grąžindama ginčijamos finansinės pataisos sumą nesumokėjo palūkanų.
- 76 Taigi pirmoji Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlyga, susijusi su pakankamai aiškiu teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimu, nėra įvykdyta. Remiantis šio sprendimo 21 punkte nurodyta jurisprudencija, vien šios išvados pakanka, kad būtų atmesta Sąjungos deliktinė atsakomybė.
- 77 Vadinasi, šį ieškinį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 78 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Čekijos Respublika pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Čekijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

Kowalik-Bańczyk

Cassagnabère

Pavelin

Paskelbtas 2026 m. liepos 15 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.